

sammensparet sig 500—600 Kr. For denne Karls Vedkommende var dette for mig det bedste Modenhedsbevis, naar han vilde søge de Skoler, som her søges oprettede. Jeg er derfor — jeg gentager det — glad ved, at Lovforslaget ikke forlanger saadanne Attester for disse Folks Vedkommende. — Der er ogsaa fra enkelte Sider udtalt Frygt for, at disse Skoler skulde blive saadanne Klasseskoler, der ikke skulde kunne bestaa, men at Staten skulde komme til at overtage dem. Var der nogen synderlig Ulykke i, om Staten virkelig skulde overtage og drive et Par saadanne Skoler? Hvor mange Skoler drives der ikke, til hvilke Staten giver uhyre store Tilskud? Hvad koster ikke hver enkelt Søofficer, som gaar paa Søofficersskolen, os? Og saaledes kan der nævnes adskillige Eksempler, f. Eks. Studenterne. Hvad Ulykke er der da i, at Staten ogsaa kommer til at ofre noget paa Husmandssagen? Det kan jo være, at en dygtig Husmandsstand kunde være lige saa gavnlig for vort Land som en dygtig Søofficersstand, der dog neppe vil faa anden og større Opgave i noget Tilfælde end at sørge for at faa Skibene til at løbe saa hurtigt som muligt, naar det kniber. Jeg tror derfor ikke, at man just paa dette Felt skal tale alt for meget om Sparsommelighed, og at det vil være i høj Grad gavnligt, selv om det koster Staten nogle Penge, at vi faa oprettet disse Skoler. Vi have jo nu væsentlig fra andre Lag i Samfundet haft Skoler, der have virket udmærket, det er alle enige om, og jeg tror ogsaa, at disse to Husmandsskoler, der her søges oprettede, ville komme til at virke i høj Grad gavnligt, selv om de skulde faa noget Præg af en Klasseskole, en Husmandsskole.

N. Pedersen: Jeg er enig med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) i, at det gælder om, at disse Bevillinger, som gives ved denne Lov, virkelig komme de uformuende til gode, og jeg tror nok, at der i saa Henseende kunde gøres noget. Ganske vist søger man jo at faa det oplyst, hvorledes Ausøgerens Forældres økonomiske Vilkaar ere, men dette, at f. Eks. et Sogne- raad siger, at vedkommende ejer en mindre Gaard med stor Gæld og har mange Børn, er virkelig ikke i særlig Grad oplysende. Der kunde godt — og det sker ogsaa mange Steder — gives langt fylligere Oplysninger om deres økonomiske Vilkaar, saaledes at Skoleraadene ikke skulle være henviste til at skønne over,

hvad der skulde gøres over for Andragerne. Paa den anden Side er jeg ganske uenig med det ærede Medlem, naar han siger, at Tilskuddet til Folkehøjskolerne særlig er kommet den bemidlede Del af Landbo-standen til gode, særlig Gaardmandsstanden. Dette er en Overdrivelse, en meget stor Overdrivelse. Det er en Selvfølge, at det Beløb, som gives, er i Virkeligheden kommet de ubemidlede til gode. Naar det ærede Medlem ogsaa klager over, at de Haandværkere, som søge til de Skoler, som give Undervisning for Haandværkere, mange Steder blive udelukkede, er det fuldstændig rigtigt, som den højtærede Minister sagde, at hvis det var Tilfældet, burde det ikke være saaledes. Jeg kender imidlertid ikke saadanne Tilfælde. Jeg tror, at man alle Vegne, saa vidt jeg har kunnet faa Underretning derom, har behandlet disse Ansøgere paa samme Maade som de andre. Den højtærede Minister udtalte med Hensyn til de to ny Skoler, at han ikke havde nogen stor Tro til hele det Attestvæsen, som man nu forlanger. Jeg vil dog her gøre opmærksom paa, at der i Forslagets § 5 forlanges disse Attester for Landbrugsskolen, og jeg kan ikke tro andet, end at disse Attester i Virkeligheden have gjort Gavn, og at det er et Gode for Landbrugsskolerne at faa deres Elever nogenlunde godt forberedte. De ville derved naa videre i Fagundervisningen, end hvis de ikke vare forberedte, som man nu forlanger. Men paa den anden Side kan jeg ikke forstaa andet, end at hvis disse to Skoler skulle have en særlig privilegeret Stilling, vil det blive i høj Grad til Skade for de nuværende Landbrugsskoler. Disse ny Skoler ville tage de uformuende Elever bort fra de nuværende Landbrugsskoler, hvad der vil være til Skade for dem og bevirke, at de ny Skoler ville faa et Klassepræg, som de nødigt skulle faa. Jeg tror ikke, at disse to Skolers Berettigelse ligger saa meget i det, at de give en særlig Undervisning beregnet paa Husmandsbrug, det er jo en væsentlig teoretisk Undervisning, der gives ogsaa der, og den maa saa blive ens for Landbrugsskolerne som for de to ny Skoler, der skulle oprettes. Men naar man har ønsket baade fra Husmænd og sjællandske Landboforeninger at faa to saadanne Skoler, tror jeg nærmest, at det er for, at de skulle yde en særlig Undervisning i Landbrugets Bierhverv, men der er ogsaa mange, som nærmest høre med til Gaardmandsklassen, som i høj Grad kunne interessere sig for disse Bierhverv, og derfor ville